

Covid-19, Vårdhygieniska riktlinjer för kommunal vård och omsorg

Sjukdomen Covid-19 orsakas av nya coronaviruset SARS-CoV-2. Dominerande smittvägen är droppsmitta.

Nytt i version 10: Var god se ändringshistorik sist i dokumentet.

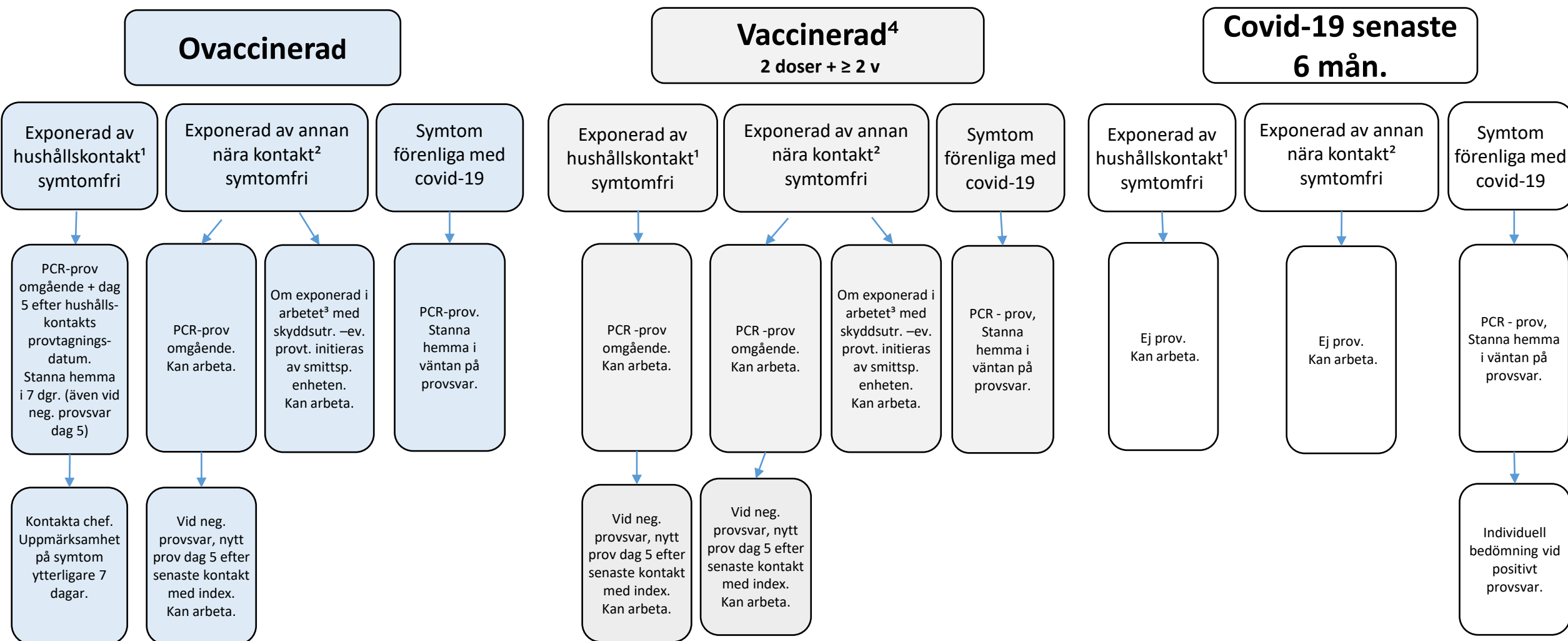
Personal; gäller vid all vård under pågående pandemi

- Basala hygienrutiner tillämpas.
- Personal ska stanna hemma vid minsta infektionssymtom som exempelvis feber, snuva eller hosta. Även icke förkylningssymtom kan förekomma vid covid-19.
- Munskydd (IIR) ska alltid användas gentemot patient när avståndet är mindre än 2 meter. I första hand rekommenderas munskydd men det finns situationer där visir är att föredra.
- Munskydd (IIR) och visir ska alltid bäras vid misstänkt utbrott där distans inte kan hållas för att skydda vårdpersonal och patienter när avståndet är mindre än 2 meter. Munskydd och visir användes till och med 7 dagar efter senaste bekräftade fallet. Skyddsglasögon kombineras alltid med munskydd.
- Andningsskydd FFP2 och visir ska alltid bäras av ambulanspersonal i ambulansens vårdutrymme.

Förebyggande åtgärder för att förhindra smittspridning

- Riskbedömning görs utifrån den samlade vaccinationstäckningen bland brukare och personal.
- Besök enligt lokal rutin. Sker lämpligast i egen lägenhet eller utomhus.
- Vistelse i allmänna utrymmen på boenden kan behöva begränsas. Viktigt med distans både mellan brukare och mellan personal.
- Uppmana alltid brukaren att hosta och nysa i engångsnäsduk. Använt papper läggs direkt i plastpåse och hanteras som smittförande. Uppmana eller hjälp brukaren att desinfektera händerna efter hosta/nysning, efter toalettbesök och före måltid.
- Vaccinerade med symtom förenliga med Covid-19 provtas med PCR och behandlas som smittade tills provsvar kommer.

Flödesguide: Personal kommunal vård och omsorg exponerad för Covid-19

1. Hushållskontakt: Person som delat boende någon gång under smittsam fas (från 48 timmar innan symtomdebut)
2. Nära kontakt: Person man umgåtts med kortare avstånd än 2 meter under mer än 15 min sammanlagt inom ett dygn (inomhusmiljö).
3. Exponerad i arbete: Om skyddsutrustning använts rätt föreligger oftast ingen exponering av smittämne
4. Samma rutin vid fullvaccinerad som vid 2 doser +≥ 2 veckor.

Personal **kan** arbeta även om de haft kontakt med någon som har provtagits med misstanke om covid-19 och som ännu inte har fått sitt provsvar.

Vård av brukare med misstänkt eller bekräftad covid-19

Skyddsutrustning

- Ärmlöst plastförkläde. Vid risk för kraftig förorening av kläder eller underarmar rekommenderas långärmat plastförkläde.
- Andningsskydd klass FFP2 i smittsam fas
- Visir eller skyddsglasögon
- Handskar vid risk för förorening av kroppsvätskor

I samband med vård på flerbäddsrum byts handskar och förkläde mellan brukarna. Då nytt förkläde tas på får det inte dras över huvudet utan knyt förklädet om nacken. Detta kan även appliceras då personal förflyttar sig mellan vårdrum.

Andningsskydd och munskydd är engångs och kan användas upp till 4 timmar men kan behöva bytas oftare vid kontaminering eller skada. Även visir kan behöva rengöras eller bytas vid kontaminering eller skada. Dessa ska vara korrekt påsatta och inte vidröras med händer under eller mellan arbete.

Aerosolgenererande procedurer vid vård av brukare med misstänkt eller bekräftad covid-19

Exempel: HLR, sugning av luftvägar, trakeostomivård, och användning av hostmaskin.

Inhalationsbehandling genererar inte aerosol från brukaren.

- Ärmlöst plastförkläde. Vid risk för kraftig förorening av kläder eller underarmar rekommenderas långärmat plastförkläde.
- Andningsskydd klass FFP2
- Visir eller skyddsglasögon
- Handskar vid risk för förorening av kroppsvätskor
- Alla på rummet använder föreskriven skyddsutrustning för aerosolbildande procedur. Skyddsutrustningen ska användas 5 minuter efter att aerosolbildande procedur är avslutad.

Skyddsutrustningen tas av i följande ordning:

Se dokument: "[På och avklädning skyddsutrustning](#)"

1. Handskar
2. Desinfektera händer och underarmar
3. Ärmlöst/långärmat plastförkläde
4. Desinfektera händer och underarmar
5. Desinfektion av visir/skyddsglasögon. ([Se rutin för desinfektion](#))
6. Desinfektera händer och underarmar
7. Munskydd/andningsskydd
8. Desinfektera händer och underarmar

Vårdrum/lägenhet

- Brukare med minsta infektionssymtom som exempelvis snuva, hosta eller feber isoleras i sitt rum/lägenhet. Även icke förkylningssymtom kan förekomma vid covid-19.
- Övriga brukare ska inte vistas i allmänna utrymmen vid pågående utbrott.
- Begränsa antalet personal som tar hand om brukaren.

Smittspårning och handläggning av exponerade brukare

- Om en brukare exponerats av nära kontakt/hushållskontakt med konstaterad covid-19 de senaste 3 veckorna föreligger en risk för att denna är/blir smittsam trots avsaknad av symtom. Med nära kontakt menas person man umgåtts med kortare avstånd än 2 meter under mer än 15 min sammanlagt inom ett dygn (inomhusmiljö).
- Symtomfria patienter (ovaccinerade och innan vaccination med 2 doser för minst två veckor sedan) med anamnes för exposition hanteras som misstänkt smittsamma tills provsvar anländer. Exponerade brukare vårdas och vistas på eget rum/ordinärt boende under inkubationstiden. Ett negativt provsvar taget på exponerad brukare utesluter inte att smittsamhet senare tillstöter. Skärpt uppmärksamhet i 14 dagar efter exponering.
- Smittspårning sker efter individuell bedömning. Initieras i förekommande fall av smittspårningsenheten i samråd med vårdhygien. Se dokument: "[Utökad smittspårning vid inträffat fall av covid-19 hos personal/brukare på SÄBO, LSS-boende eller inom hemtjänst](#)".
- I smittspårningen kan man i regel undanta personer som de senaste 6 månaderna har haft covid-19 som bekräftats med PCR- eller antigen test. Om antikroppar påvisats gäller i regel undantaget 6 månader från infektionstillfället. För personer som är immunsupprimerade gäller inte detta undantag.
- Efter genomgången infektion är förnyad provtagning inom 6 månader från infektionstillfället i allmänhet inte indikerad. Förnyad provtagning bör oberoende av nyligen genomgången infektion övervägas om det föreligger en misstanke om covid-19 som kräver vård och behandling samt vid immunsuppression.
- Symtomfria patienter vaccinerats med 2 doser för minst två veckor sedan, undantas generellt från smittspårning.

Utskrivning till/från annan enhet

Utskrivande enhet ska informera den mottagande enheten om utbrott förekommit och om provtagning är gjord för covid-19. Mottagande enhet informeras om skärpt uppmärksamhet på symtom under inkubationstiden.

Smittfriförklaring

PCR-positivitet kan föreligga betydligt längre än personal/brukare är smittsam.

Kvarstående huvudvärk, rethosta, nedsatt lukt- och smaksinne efter genomgången infektion förekommer men bedöms inte korrelera till smittsamhet.

Personal

- Positivt prov, symtomfri → smittfri 7 dygn efter provtagningstillfället
- Positivt prov, symtom på covid-19 har förelegat inom de senaste veckorna → smittfri 7 dygn efter symtomdebut med minst 2 dygns feberfrihet och allmän förbättring.
- Positivt prov, utvecklar symtom på covid-19 efter provtagningstillfället → smittfri 7 dygn efter symtomdebut med minst 2 dygns feberfrihet och allmän förbättring.
- Negativt prov → smittfri men provet kan behöva upprepas 5-7 dygn efter exposition.
- Ej provtagen, symtom på covid-19 → räknas som smittfri 7 dygn efter symtomdebut med minst 2 dygns feberfrihet och allmän förbättring.

Brukare

- Efter covid-19 infektion bedöms brukare smittfria efter minst 2 dygns feberfrihet och allmän förbättring samt 14 dagar från symtomdebut. Detta enligt försiktighetsprincipen då det gäller särskilt känsliga individer.

Transport

Särskild transport vid misstänkt eller bekräftat fall av covid-19 beställs genom Kalmar länstrafik. Om ambulanstransport bedöms som nödvändig, uppge covid-19 vid beställning.

Besökare

- Besök enligt lokal rutin.
- Besökare ska använda samma skyddsutrustning och hygienrutiner som personalen.
- Bör inte vistas i allmänna utrymmen.

Städning, tvätt, avfall, disk

- **Daglig städning:** Plastförkläde, handskar, andningsskydd och visir/skyddsglasögon ska användas. Brukarnära ytor rengörs först med fuktad mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten. Mekanisk bearbetning av ytor är viktig för att minska

virusmängden. Torka därefter av med ytdesinfektion. På golvet används fuktad mikrofibermopp. Städutrustning desinfekteras efter varje städning.

- **Punktdesinfektion:** Viktigt att först göra en mekanisk rengöring och därefter desinfektera med ytdesinfektion
- **Hjälpmedel:** Städas och desinfekteras på vanligt sätt.
- **Slutstädning av lägenhet/flyttstädning:** Ärmlöst plastförkläde och handskar ska användas. Inget munskydd eller visir behövs. Slutlig städning följer samma rekommendation som vid daglig städning.
- **Ordinärt boende:** Städningen utförs på bästa sätt utifrån den städutrustning som finns i brukarens hem.
- **Tvätt:** Hanteras som konventionell tvätt.
- **Avfall:** Avfall och engångsmaterial, som är förorenade med kroppsvätskor, hanteras som smittförande. Övrigt avfall hanteras som vanligt.
- **Disk:** Bricka kan tas med in till brukaren vid måltid. Efter avslutad måltid ska disken tas om hand direkt och ställas in i diskmaskinen. Om brickan inte kan diskas i maskin ska den rengöras och sedan desinfekteras med ytdesinfektion. Om brukare i ordinärt boende saknar diskmaskin handdiskas disken som vanligt. Använd handskar. Ärmlöst plastförkläde vid behov.

Dödsfall

Omhändertagande av den avlidne:

- Samma skyddsutrustning används och tas av som vid misstänkt eller bekräftad covid-19.
- Om anhörig önskar vidröra kroppen vid avsked ska handdesinfektion utföras efteråt.

Transport till bårhus:

- Följ basala hygienrutiner

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2020-12-22	Under rubriken personal: Munskydd och visir ska alltid användas vid distans mindre än 2 m.	Per-Åke Jarnheimer
2020-12-03	Version 1: Sammanslagning av de kommunala dokumenten: Vårdhygieniska riktlinjer för särskilt boende i kommunal vård och omsorg version 18, Vårdhygieniska riktlinjer för ordinärt boende i kommunal vård och omsorg version 18, Vårdhygieniska riktlinjer för evakueringsboende i kommunal vård och omsorg version 10.	SC, BL, CJ, P-Å J
2021-02-05	Provtagningsrutiner vid tidigare genomgången infektion. Hemisolering och provtagning av exponerad personal. Skyddsutrustning. Skyddsutrustning vid aerosolbildande procedur	P-Å J, CJ, BL, SC
2021-04-23	Smittspårning och handläggning av exponerade brukare. Handläggning av personal ovaccinerad, vaccinerad, genomgången covid infektion. Flödesguide: Personal exponerad för covid -19.	P-Å J, CJ, BL, SC
2021-05-21	Skyddsutrustning som vid aerosolgenererande procedurer vid misstänkt dålig ventilation.	P-Å J, CJ, BL, SC, EHL
2021-06-09	Munskydd (IIR) eller visir ska alltid bäras där distans inte kan hållas, munskydd rekommenderas i första hand. Munskydd (IIR) och visir ska alltid bäras vid misstänkt utbrott. Ingen rutinmässig screening vid utskrivning från slutenvård, inflyttning eller växelvård.	P-Å J, CJ, BL, SC, EHL
2021-06-17	Symtomfria patienter (ovaccinerade och innan vaccination med 2 doser för minst två veckor sedan) med anamnes för exposition hanteras som misstänkt smittsamma tills provsvar anländer. Patienter vaccinerats med 2 doser för minst två veckor sedan, undantas generellt från smittspårning.	P-Å J, CJ, BL, SC, EHL
2021-06-30	Munskydd/visir mellan medarbetare tas bort.	P-Å J, CJ, BL, EHL
2021-07-02	Dödsfall, anhörig tar avsked.	P-Å J, CJ, EHL
2021-09-07	Andningsskydd ersätter munskydd vid vård av brukare i smittsam fas. Andningsskydd vid daglig städning	P-Å J, CJ, EHL SC